

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka LIX.

Vydána dne 5. června 1919.

Obsah: (Čís. 274.—279.) 274. Zákon, jímž se upravují služební příjmy a výslužné učitelstvu na veřejných školách obecných a občanských (měšťanských). — 275. Zákon o platech zatímních a suplujících profesorů státních středních škol. — 276. Zákon o úvěru pro živnostníky válkou poškozené. — 277. Zákon o stavebních úlevách, kterým se doplňují, pokud se týče mění ustanovení některých paragrafů nynějšího stavebního řádu pro zemské hlavní město Brno, pro král. hlavní město Olomouc, pro král. město Jihlavu a Znojmo a pro jejich místa předměstská, daného zákonem ze dne 16. června 1894, č. 63 z. z. a změněného a doplněného zákonem ze dne 16. června 1914, č. 39 z. z. — 278. Zákon o sestavování seznamů porotců. — 279. Nařízení o zastupování státního majetku na Slovensku.

Čís. 274.

Zákon ze dne 23. května 1919,

jímž se upravují služební příjmy a výslužné učitelstvu na veřejných školách obecných a občanských (měšťanských).

Na základě usnesení Národního shromáždění se nařizuje:

Článek I.

Pokud se neprovede jednorázová trvalá úprava právních svazků učitelstva obecných a občanských škol ve všech zemích státu československého, platí pro Čechy, Moravu a Slezsko tento zákon.

Zvláštním nařízením bude určeno, kdy mají ustanovení tohoto zákona platnost i v ostatních částech státu československého.

Článek II.

Učitelům přiznávají se v mezích tohoto zákona služební příjmy rovné oněm, které náležejí státním úředníkům souhlasného předběžného vzdělání v příslušných hodnostních třídách a skupinách. Služebními příjmy rozumějí se tu veškeré platy a požitky služební, mimořádná nadlepení k nim a výhody, které přísluší státním úředníkům podle platných zákonů a nařízení k nim se odnášejících, kteréžto zákony a nařízení jest na učitelstvo přizpůsobiti. Při tom buďtež učitelům ve službě počáteční ustanoveným přiznány všechny výhody praktikantů ve státní službě, učitelům pak, kteří podle zákona požívají příjmů některé hodnostní třídy nebo jejích částí, jest přiznati výhody státních úředníků hodnostní třídy, o kterou tu jde.

Učitelé ve službě počáteční rozumějí se ve smyslu tohoto zákona učitelé literní, kteří jsou na základě vysvědčení dospělosti dočasně ustanovováni ve školní službě na školách veřejných před zařazením do nejnižší hodnostní třídy. Učitelky ženských ručních prací a vedlejší učitelé nepovinných předmětů s vysvědčením způsobilosti vyučovati ženským ručním pracím nebo nepovinným předmětům, jsou ve službě počáteční potud, pokud nepožívají příjmů vyměřených na základě některé hodnostní třídy státních úředníků (viz § 18, 19, 22 a 23).

Pokud není v zákoně tomto výslovně nařízeno jinak, platí také vždy o učitelkách vše, co je psáno o učitelích.

Ustanovení služební pragmatiky ze dne 25. ledna 1914, z. ř. č. 15, týkající se příjmů úřednictva státního, uvádějí se tímto zákonem v platnost pro učitelstvo veřejných škol obecných a občanských.

Článek III.

Všecky předpisy říšských a zemských zákonů školských o předmětech, jež v tomto zákoně jsou nově upraveny, pozbývají moci, pokud ustanovením tohoto zákona odporují.

Koho z těch, kdož by byli na školách ustanoveni, zákon tento se žádným předpisem netýká, ten obdrží příjmy podle platných zákonů zemských.

Všude, kde se v tomto zákoně odkazuje na zákony zemské, rozumějí se v Čechách ustanovení osnovy zákona o právních poměrech učitelstva, uvedené v platnost vynesemím zemské školní rady ze dne 24. července 1918, č. II. A 3622-51.614.

Článek IV.

Stanou-li se za účinnosti tohoto zákona změny zákonů a nařízení v něm uvedených, nebo budou-li nově upravovány služební požitky nebo nároky na ně státním úředníkům buď na odpočinku nebo v činné službě, vztahuje se každá změna také na učitele v souřadném služebním postavení nebo skupině hodnostních tříd úřednických (§§ 6 a 10 až 23, 26 až 36), jakož i na členy jejich rodin.

Článek V.

Osobní náklad na učitelstvo veřejných škol obecných a občanských hradití budou až do konečné úpravy posavadních poměrů nynější výdržovatelé.

Článek VI.

Zákon tento nabude platnosti dnem vyhlášení se zpětnou účinností od 1. listopadu 1918. Při tom buďte příjmy na rok 1918 a 1919 od toho dne již vyplacené odečteny.

Článek VII.

Ministr školství a národní osvěty se pověřuje, aby ve shodě se účastněnými tento zákon provedl.

ODDÍL PRVNÍ.

Ustanovení všeobecná.

§ 1.

Lhůty počáteční služby k zařazení učitelů a učitelek do platů, vyměřených buď plně nebo procentuálně na základě hodnostních tříd, souhlasí se lhůtami počáteční služby státních praktikantů příslušných skupin.

Učitelé ve školní službě ustanovení mají nárok na platy (služné a místní [aktivitní] přídavek) souhlasné s jejich postavením v hodnostní třídě a předepsaným postupem časovým podle tohoto zákona.

§ 2.

Služební doba po rozumu tohoto zákona se počíná při novém neb opětném dosazení v úřad dnem, kdy služba byla skutečně nastoupena, při bezprostředním přestoupení z jiného poměru služebního dnem sprostění tohoto poměru.

Den nastoupení zatímní a pomocné služby pokládá se za počátek služební doby, je-li zatímní služební doba započítatelná pro vyměření výslužného.

Učitel počíná užívatí platů, pokud v dekretu není nic jiného ustanoveno, při novém anebo opětném dosazení v úřad od prvního dne měsíce následujícího po začátku služební doby, jinak od prvního dne měsíce po jmenování, povýšení anebo postupu. Při změně služebního místa přísluší učitelům místní (aktivitní) přídavek v novém služebním místě, počínajíc prvním dnem měsíce, který následuje po tom, když byl sprostěn dosavadní služby.

Při úmrtí zastaví se platy posledním dnem měsíce úmrtí, při jinakém rozvázání služebního poměru posledním dnem měsíce, ve kterém učitel z tohoto poměru skutečně vystoupil a dekretem byl sprostěn.

Nastane-li změna ve výměře platů, zastaví se dřívější platy posledního dne měsíce, po kterém má učitel užívatí nových platů.

§ 3.

Platy se rozvrhují na měsíční částky, které jsou splatny prvního dne každého měsíce napřed.

Nehledíc k ustanovení prvního odstavce, povolí se učitel, požádá-li za to, aby mu byl místní přídavek vyplácen napřed v částkách čtvrtletních. Byl-li místní přídavek v příslušném čtvrtletí zastaven z jiného důvodu nežli pro úmrtí, musí učitel nahraditi přeplacené částky měsíční před splatností. O této náhradě vydají se zvláštní ustanovení.

§ 4.

Postup do vyššího stupně služného ve stejné hodnostní třídě nastane, jakmile učitel v ní ztrávil zákonitou lhůtu s platy přímo předcházejícího stupně služného — pokud podle zvláštních zákonitých předpisů není vyloučen z postupu do onoho stupně služného.

Zákonitá lhůta činí v XI., X., IX. třídě hodnostní tři roky, v ostatních třídách hodnostních čtyři roky.

Při novém aneb opětném dosazení do úřadu v některém služebním poměru, na nějž se tento zákon vztahuje, může zemská rada školní za zvláštních okolností započítati určité období pro zařazení nebo postup do některého vyššího stupně služného.

Učitelům, dosazeným ze školy obecné na občanskou, nebo naopak, započítá se pro zařazení do hodnostní třídy a pro přiznání stupně služného veškerá vpočítatelná služební doba, jakoby ji od počátku sloužili na škole téhož druhu. Totéž platí o učitelích ustanovených za odměnu.

Zemská školní rada může v případech hodných pozoru započítati služební dobu, po kterou učitel působil na školách v jiné zemi.

Byla-li služební doba učitele přerušena, může zemská školní rada započítati služební dobu již vykonanou.

§ 5.

Časový postup jest postup do platů (služného a místního přídávku) právě nejbližší vyšší třídy hodnostní a postupu do dalších stupňů služného v této třídě hodnostní.

Postup do platů právě nejbližší vyšší třídy hodnostní nastane podle stupnice § 6, jakmile učitel v témže služebním odvětví ztrávil v této stupnici předepsanou dobu služební (lhůtu časového postupu) s platy předcházející třídy hodnostní.

Učitel může být zdržen při zařazení do hodnostní třídy a v časovém postupu jen podle ustanovení zemských zákonů školských, připouštějících, aby se mu odepřelo zvyšování služného. (§ 32 osnovy zákona uvedené v platnost vynešením zemské školní rady ze dne 24. července 1918, č. II. A 3622-51.614 pro Čechy, § 5 zákona ze dne 15. července 1914, č. 48, pro Moravu, a § 27 zákona ze dne 8. dubna 1914, č. 16 z. z., pro Slezsko).

Učitelé, kteří dosáhli 60. roku věku a 35 služebních let, jsou vyloučeni z časového postupu.

Byl-li učitel nově nebo opětně dosazen v úřad, na nějž se tento zákon vztahuje, jakož i, byl-li převzat do služebního odvětví jiného, může zemská školní rada za zvláštních okolností započítat určité období pro časový postup i nad ustanovení tohoto zákona.

§ 6.

Pro časový postup do platů vyšší třídy hodnostní rozeznávají se dvě skupiny podle toho, jaké předchozí vzdělání pro příslušné skupiny se zásadně předpokládá, a to obdobně se souhlasnými skupinami C a D státních úředníků takto:

C. Vybytí učitelského nebo některého středoškolského ústavu a vysvědčení o zkoušce učitelské způsobilosti pro obecné školy.

D. Vybytí úplně občanské školy nebo čtyř nižších tříd některého středoškolského ústavu a vysvědčení o způsobilosti vyučovat ženským ručním pracím.

Časový postup jednotlivého učitele řídí se výhradně postupovými lhůtami, které jsou ustanoveny pro jeho skupinu, při čemž se zařazení do skupin řídí §§ 16, 17, 19, 20, 21 a 23 tohoto zákona, nehledíc na služební postavení a hodnost.

Lhůty časového postupu jsou tyto:

Trvání služební doby s platy státního úředníka	ve skupině	
	C	D
	roků	
XI. hodnostní třídy	6	6
X. hodnostní třídy	6	7
IX. hodnostní třídy	7	9

Ve zbytku služebních let po vyčerpání roků, pro jednotlivé skupiny, nebo pro příslušné hodnostní třídy státních úředníků předepsaných, postupuje učitel do platů nejbližší vyšší třídy hodnostní, při čemž se zachovávají lhůty postupu do vyššího stupně služného podle 2. odst. § 4 a 1. odst. § 5 a podle předpisů pro tyto skupiny státních úředníků platných.

Učitelé, kteří mimo zkoušku učitelské způsobilosti pro školy obecné prokazují ještě odbornou zkoušku způsobilosti pro školy občanské a na těchto školách vyučují, nabývají platu X. třídy o 3 léta a IX. třídy o 1 rok dříve, než učitelé na školách obecných; po desetileté službě ve třídě

VIII. postupují do platů a stupňů služného VII. hodnostní třídy.

Zvýší-li se požadované vzdělání učitelstva ve jmenovaných skupinách na míru, která u státních úředníků přivodí zařazení do vyšších skupin platových, budou také učitelé skupin v tomto zákoně uvedených samočinně do příslušných skupin zařazení.

§ 7.

Vyskytnou-li se u učitele, jenž dosáhl nároku na časový postup, okolnosti, které činí pochybným, může-li být v postupu zdržen, odročí se rozhodnutí o časovém postupu, dokud se nezjistí skutečný stav. Toto odročení však nesmí mít účinku na den nápadu tohoto ani pozdějšího postupu.

§ 8.

Postup do vyšších platů provede se na přihlášení učitele se zpětnou působností ke dni, který následuje hned po uplynutí postupové lhůty (den nápadu práva).

§ 9.

Ředitelé škol (správcové škol, řídící učitelé, ředitelé škol občanských) mají nárok na činnou (funkční) přídavky a na byt nebo příbytečné podle předpisů pro jednotlivé země platných. Z místního (aktivitního) přídavku obdrží 75%.

§ 10.

Učitelům přísluší na čas potřeby nárok na úřední nebo naturální byt a, není-li takového bytu, nárok na bytový ekvivalent (přídavek k příbytečnému) a na jiné vedlejší požitky na penězích či v naturáliích podle těchto podmínek, za těchto předpokladů a v téže míře, jako státním úředníkům souhlasné služební hodnosti a třídy.

Nárok na pravidelné diety, na cestovné a náhradní (substituční) poplatky při služebním výkonu mimo vlastní působnost jakož i na úhradu výloh stěhovacích, řídí se předpisy vydanými o tom pro státní úředníky.

Učitelé v počáteční službě stavějí se na roveň státním praktikantům.

Měl-li by učitel podle zákonů zemských posud platný nárok vyšší než podle prvních tří odstavců tohoto paragrafu, vyměří se mu plat podle příslušného zákona zemského.

§ 11.

Učitelé do hodnostní třídy zařazenému, který nemocí nebo neštěstím beze své viny upadl do tísně, povolí se, žádá-li o to, nezúčitelná, nejdéle do 2 let splatná záloha ze zemských prostředků až do tříměsíčního služného, pokud jeho platy nejsou již zatíženy až po nejvyšší přípustnou míru.

Další výhoda při povolování záloh na služné jest vyhrazena uznání zemského školního řádu,

jenouž v takovém případě se také zůstává určiti, jak zálohu spláceti a jak ji po případě zabezpečiti.

§ 12.

Příbytečné, kterého požívají na Moravě a ve Slezsku učitelé, kteří školu neřídí, pokládají jest za místní (aktivní) přídavek. Přídavek ten budiž upraven podle pravidel platných pro státní úředníky souřadného (§ 6) postavení.

V zemích, ve kterých jsou obce povinny poskytovat učitelstvu bytu, může obec požadovati, aby jí z tohoto místního přídávku byla dána náhrada až do výše zemskými zákony pro ten případ stanovené nebo až do výše příbytečného, kterého jsou obce povinny podle těchto zákonů místo takového bytu poskytovat.

§ 13.

Měl-li by učitel podle zákonů zemských dosud platných vyšší nárok z téhož právního důvodu, než podle některého ustanovení tohoto zákona, vyměří se požitky podle příslušného zákona zemského, pokud nejsou tímto zákonem výslovně zrušeny (§ 12, odst. 1., § 17 a § 25, odst. 3.).

Zvláštní požitky, přiznané zemskými zákony učitelům v činné službě nebo na odpočinku žijícím a jejich členům rodiny, zůstávají v platnosti jako vyšší nároky s omezením uvedeným v odstavci prvním.

§ 14.

Vykonává-li učitel vojenskou službu presenční, zůstává mu zachováno jeho místo v hodnostní třídě.

Za vojenské služby presenční (vojenského výcviku) až do desíti týdnů, jakož i za občasného cvičení ve zbrani požívá svých platů; také se v těchto případech tato doba počítá pro postup do vyšších platů. Jsou-li záložníci a náhradní záložníci v míru povoláni do činné služby, může jim zemský úřad školní přiznati tutéž výhodu i pro období delší.

Učitelům, povolaným konati presenční službu vojenskou, trvající rok nebo déle, se platy zastavují.

Pokud se jim ponechají platy za činné služby vojenské při mobilisaci (při uvedení na válečný stav) nebo při domobranecké výzvě, o tom platí předpisy pro souřadné úředníky státní. Doba takové služby počítá se pro postup do vyšších platů.

Chce-li učitel, vyjma mobilisaci (uvedení na válečný stav), bez zákonité povinnosti dobrovolně vstoupiti do vojenské služby nebo zůstati v ní na čas, potřebuje k tomu dovolené, jež se uděluje podle předpisu pro úředníky státní.

Při mobilisaci (uvedení na stav válečný) potřebuje k takové vojenské službě svolení zemské školní rady, které se smí odepřítí jen, je-li služebně nepohrěšitelný.

Jsou-li ustanovení zákonů zemských pro učitele, jichž se týče, příznivější, než ustanovení tato, platí zákony zemské.

ODDÍL DRUHÝ.

Pravidelné příjmy služební učitelstva v činné službě.

Učitelé literní.

§ 15.

Učitelům s vysvědčením dospělosti pro školy, obecné náležejí v počáteční službě příjmy státních praktikantů úřednické skupiny C s výhradou ustanovení § 13.

§ 16.

Učitelé v § 15 uvedení, kteří působili na veřejných nebo soukromých školách obecných v zemích československého státu po tři léta a vykonali zkoušku způsobilosti pro školy obecné, budou zařaděni do skupiny C. Pro učitele, kteří postoupí na školu občanskou, platí ustanovení předposledního odstavce § 6.

Učitelům, kterým při zkoušce způsobilosti bylo prominuto předložiti vysvědčení dospělosti, započítá se doba dvou let nepřetržitého působení na veřejné škole před zkouškou způsobilosti do služby počáteční.

Zvláštní učitelé náboženství.

§ 17.

Zvláštní učitelé náboženství, kteří vyučují přes 15 hodin týdně, budou míti ve službě počáteční příjmy jako učitelé literní v § 15 uvedení. Do počáteční služby započítá se jim doba, pro kterou na veřejných školách náboženství vyučovali jako členové duchovní správy, ale nejvýše tři léta.

Zvláštní učitelé náboženství, kteří vyučují nejméně 16 hodin týdně, požívají téhož platu, jako literní učitelé škol, na nichž působí. Mají-li učitelé literní těchto škol podle zákonů zemských nárok na plat vyšší, než se klade tímto zákonem, náleží také učitelům náboženství plat rovněž takový.

Zvláštní učitelé náboženství, kteří vyučují méně než 16 hodin týdně, obdrží odměnu, která činí při učebné povinnosti do 6 týdenních hodin 25%, 6 až 10 hodin týdně 50%, 11 až 15 hodin týdně 75% příjmů učitelů literních v souřadném postavení. Při zařadění do platů hodnostních tříd započítá se jim i z této služby doba nad tři roky do postupu.

Učitelky ženských ručních prací.

§ 18.

Učitelkám ženských ručních prací s vysvědčením způsobilosti, vyučujícím nejméně 13 hodin týdně, náležejí v počáteční službě na školách

obecných příjmy státních praktikantů skupiny D, na školách občanských skupiny C, ačli nemají podle zákonů zemských nároků na odměnu vyšší.

Učitelkám, které nejsou trvale ustanoveny a mají přiděl menší než 13 hodin týdně, náleží v počáteční službě odměna, která činí při vyučovací povinnosti do 6 hodin týdně 25%, 6 až 10 hodin týdně 50% a přes 10 hodin týdně 75% odměny státních praktikantů příslušných skupin, ačli i ty podle zákonů zemských nemají nárok na odměnu vyšší.

§ 19.

Trvale ustanovené učitelky ženských ručních prací, jakož i za odměnu učící, které mají vysvědčení způsobilosti vyučovati ženským ručním pracím, čtyři léta praxe a vyučují nejméně 13 hodin týdně na obecných školách, budou zařaděny do skupiny D.

Vyučují-li na školách obecných a zároveň občanských nebo jenom na občanských nejméně 13 hodin týdně, mají-li vysvědčení způsobilosti vyučovati ženským ručním pracím na školách těch a tři léta praxe, zařadí se do skupiny C.

Po službě počáteční náleží na školách obecných učitelkám v druhém odstavci § 18 uvedeném za týchž podmínek procentuální odměna 25, 50 a 75% služebních příjmů učitelek ženských ručních prací skupiny D, na školách občanských skupiny C.

§ 20.

Do počtu vyučovacích hodin započítati jest učitelce ženských ručních prací též hodiny, po které vyučuje ve zvláštních odděleních dívky, účastně vyučování na školách chlapeckých.

§ 21.

Zařadí-li se učitelky ženských ručních prací do skupiny D, započítá se jim do postupu doba nad 4 roky, při zařadění do skupiny C doba nad 3 roky počátečné služby, a to i v tom případě, byl-li jejich plat dříve vyměřen procentuálně podle platů státních zaměstnanců.

Vedlejší učitelé z povolání.

§ 22.

Vedlejší učitelům s vysvědčením způsobilosti vyučovati nepovinným předmětům z povolání a vyučujícím nejméně 16 hodin týdně, náleží v počáteční službě příjmy učitelů literních ve službě počáteční.

Ustanovení odstavce 2. § 18 platí i pro vedlejší učitele, vyučující méně než 16 hodin týdně.

§ 23.

Vyučují-li vedlejší učitelé z povolání nejméně 16 hodin týdně, budou po tříletém působení ve službě počáteční zařaděni do skupiny C a obdrží příjmy učitelů literních kategorie škol, na nichž

vyučují. Při tom se jim započítává doba nad tři roky počátečné služby do postupu.

Ustanovení 3. odst. § 19 použije se pro vedlejší učitele, pokud vyučují méně než 16 hodin týdně, se záměnou skupin, což platí i o ustanovení § 21.

Mimořádné příjmy učitelstva v činné službě.

§ 24.

Odměna za vyučování předmětům nepovinným, udílená učitelům, kteří se vyučováním tím nezabývají jako zvláštním povoláním (viz §§ 22 a 23), činí 100 K na školách obecných a 120 K na školách občanských ročně za každou učebnou hodinu týdně.

§ 25.

Převyšuje-li učebná doba povinnost nebo míru předepsanou v zemských zákonech, obdrží učitelé v §§ 15 až 23 uvedení za každou hodinu nad tuto povinnost touž odměnu, jako státní úředníci příslušné hodnostní třídy, nejméně však 100 K za třídní učebnou hodinu.

Vedlejší učitelé z povolání, uvedení v § 23, mají nárok na tuto odměnu, převyšuje-li učebná povinnost míru, stanovenou pro učitele literní.

Zvláštní odměny za vyučování ženským ručním pracím, stanovené zemskými zákony školními za hodiny pod výměru 20 učebných hodin, se zrušují, působí-li učitelka ženských ručních prací pouze v jednom školním místě; působí-li ve více školních místech, stanoví se tento počet na 18 hodin týdně. K mimořádným příjmům učitelstva a učitelských rodin náleží též mimořádná nadlepení a výhody, uvedené ve článku II.

ODDÍL TŘETÍ.

Výslužné a zaopatřovací požitky.

§ 26.

Pravidla o tom, jak jest dávatí učitele do výslužby a kterak zaopatřovati pozůstalé po nich, jakož i kdy se dáva učitelům nebo pozůstalým po nich odbytné, řídí se zákonnými předpisy, platnými v jednotlivých zemích, se změnami, jež vyplývají z tohoto zákona.

§ 27.

Všeobecně zavádí se pro učitele 35letá doba služební.

Učitelé, kteří dokončili 60. rok věku, mají právní nárok, aby byli dáni po vlastní žádosti a bez průkazu nezpůsobilosti ke školní službě na odpočinek. Tento nárok přísluší také bez zřetele na věk učitelům po dokonaném 40. roce služebním.

Do služební doby ve smyslu tohoto zákona započítatelné k nároku na odpočinek, na výslužné (odbytné) a zaopatřovací požitky pozůstalých po učiteli, jest započítati také veškerou služební

dobu, kterou ztrávil v počáteční službě školní na veřejných školách, než byl zařaděn do platů hodnostních tříd některé skupiny úřednické (§§ 15 až 23).

§ 28.

Výslužné (odbytné) vyměří se na základě platů do výslužného (odbytného) započítatelných.

Po dokonané 35leté služební době mají učitelé nárok na plné započítatelné výslužné (odbytné), jež po dokonané 10leté započítatelné služební době činí 40%, a každý další rok ještě 2.4% do výslužného (odbytného) započítatelných platů.

Pro vyměření výslužného (odbytného) jsou započítatelný tytéž platy, jako u státních úředníků. Vyměření stane se podle platů, na které měl učitel podle §§ 15 až 23 tohoto zákona nárok v době, kdy odchází do výslužby. Do výslužného (odbytného) započítá se činovnický přírůstek učitelům, kteří školu řídí, jakož i přírůstek osobní, který podle zákonů zemských jest započítatelný do výslužného.

§ 29.

Oslepne-li učitel nebo trpí-li duševní chorobou, aniž toho úmyslně zavinil, takže jest neschopen vykonávat další službu nebo jakoukoli živnost, připočte se mu pro výměru výslužného k jeho započítatelné době služební 10 let.

Stane-li se pro nezaviněný úraz neschopným ke službě, připočítá se mu táž doba za těchto předpokladů:

1. stal-li se úraz při určeném výkonu služebním a v přímé s ním spojitosti;
2. prokáže-li se lékařským vyšetřením úředně nařízeným, že nezpůsobilost k další službě vznikla výhradně úrazem;
3. nastala-li nezpůsobilost k další službě nejdéle v roce po úrazu a ohlásil-li učitel v téže době svůj nárok u nadřízeného školního úřadu.

Za okolností zvláště závažných může zemská školní rada v případech odstavce druhého přiznati výslužné ještě ve vyšší výměře až do celé části platů započítatelných pro vyměření výslužného.

Tolikéž může zemská školní rada připočísti k započítatelné služební době učitele až 10 roků pro výměru výslužného, stal-li se neschopným vykonávat službu další pro těžkou a nezhojitelnou nezaviněnou nemoc jinou, nežli uvedeno v prvním odstavci.

Je-li učitel podroben pojišťovací povinnosti úrazové, zmenší se výslužné takto zvýšené o peníz jeho úrazového důchodu.

Na učitele v počáteční službě, kteří nebyli ještě zařadění do platů hodnostních tříd, anebo kteří požívají určitého procenta platů úřednické skupiny, vztahují se předpisy předcházející s tou změnou, že místo výhody v nich uvedené přizná se jim výslužné vyměřené z platů, jichž požívali v rozhodujícím okamžiku.

§ 30.

Zaopatřovací požitky pozůstalých po učitelích v §§ 15 až 23 a v §§ 27 až 29 uvedených vyměří se podle pravidel o zaopatřovacích požitcích osob, pozůstalých po státních úřednících a podle platů hodnostní třídy, jichž zemřelý požíval (§ 28). Dosáhl-li však učitel již nároku na požitky nejvyššího stupně služného své hodnostní třídy, buďtež zaopatřovací požitky pozůstalých vyměřeny podle nejbližší vyšší třídy hodnostní, leč že by učitelská osoba ve smyslu odstavce 3. § 5 byla vyloučena z časového postupu do platů vyšší třídy hodnostní.

V případech, v nichž by pozůstalým po učitelích podle platných zemských zákonů příslušely vyšší zaopatřovací požitky, než je v předešlém odstavci a v §§ 27—29 uvedeno, řídí se vyměření těchto požitků výhodnějším ustanovením zemského zákona.

§ 31.

Zemře-li učitel úrazem nezaviněně utrpěným a nenabyl-li ještě nároku na výslužné, obdrží pozůstalí pravidelné požitky zaopatřovací za obdobného použití předpokladů v § 29 naznačených.

Měl-li učitel podle tohoto zákona již nárok na výslužné, může zemská školní rada za okolností zvláště hodných pozoru povolit vyšší nežli pravidelné požitky zaopatřovací a to pozůstalým po učiteli s požitky XI., X. nebo IX. třídy hodnostní až do výměry požitků zaopatřovacích třídy hodnostní o dvě vyšší, pozůstalým ostatních učitelů až do požitku zaopatřovacího třídy hodnostní nejbližší vyšší.

§ 32.

Vdově po učiteli náleží pohřebné, jež podle pravidel pro státní úředníky vyměřuje zemská rada školní.

Jestliže se manželé vzdali manželského spoluzití, nemá vdova nároku na pohřebné, leč že by manželé žili odloučeně jen z důvodů zdravotních, za příčinou výchovy dětí, z důvodů hospodářských nebo podobných, nespočívajících v jejich osobních vztazích.

Není-li po učiteli vdovy, která by měla nárok na pohřebné, náleží pohřebné rukou společnou a nerozdílnou především manželským potomkům, o něž pečoval zemřelý učitel a není-li jich, těm manželským potomkům, kteří ze svého hradili náklady pohřbu stavů přiměřeného, nebo zemřelého v jeho poslední nemoci před smrtí ošetřovali, bylo-li o pohřeb jinak postaráno.

Předpisy třetího odstavce platí obdobně ve prospěch zákonitých dědiců po každém svobodném nebo ovdovělém bezdětném učiteli.

Ve všech ostatních případech může se pohřebné zcela nebo částečně povolit těm osobám, které prokáží, že ze svého hradily pohřební útraty nebo opatrovaly zemřelého v jeho poslední nemoci před smrtí.

§ 33.

Učitelé, kteří byli podle tohoto zákona zařazeni do platů hodnostní třídy některé úřednické skupiny (§§ 16—23) nebo požívají procentuální odměny těchto hodnostních tříd a tím nabyli nároku na výslužné (odbytné), jsou povinni platiti pensijní příspěvky do pensijních fondů země, ve které působí. Tyto příspěvky platí se ve výši a po dobu, jak je zákonem stanoveno pro státní úředníky.

§ 34.

Pravidelné výslužné (odbytné) se vypočítává na základě dat, obsažených v osobním výkaze.

Domáhá-li se učitel vyššího pravidelného výslužného (odbytného), počne ho užívatí teprve od okamžiku, kdy uplatnil a prokázal tento nárok, leč že by dovedl, že není vinen nedostatečnými a nesprávnými zápisy v osobním výkaze.

Tohoto předpisu dlužno užití obdobně, uplatní-li učitel nárok na trvalé výslužné, jež mu podle osobního výkazu nepřísluší. Částka odbytného snad přebíraného vymůže se v takovém případě v přiměřené lhůtě srážkou z trvalého výslužného dodatečně přiznaného.

§ 35.

Každá změna, kterou by se za platnosti tohoto zákona nově upravovaly nároky na odpočinek, jakož i na výslužné (odbytné) a započítací požitky nebo pensijní příspěvky a na jiné výhody (viz čl. II.) státních praktikantů, úředníků a jejich pozůstalých, vztahuje se také na učitele v počáteční službě a na učitele zařazené ve smyslu tohoto zákona do platů hodnostních tříd některé skupiny úřednické, jakož i na pozůstalé po nich.

Totéž platí i o učitelích, kteří požívají odměny vyměřené částkou služebních příjmů osob, zařazených do příslušné skupiny.

§ 36.

Učitelé, danému před 1. listopadem 1918 na odpočinek, vdově a sirotkům po učiteli do téhož dne zemřelém, náležejí požitky a výhody, které má nebo bude mít státní úředník, případně vdova a sirotci.

Služební dobu, hodnost, lhůty postupu činné služby učitelů, jichž se týče, a jiné případné podmínky, přicházející v úvahu, jest posuzovati podle ustanovení §§ 15 až 23 a 26 až 35.

ODDÍL ČTVRTÝ.

Ustanovení přechodná.

§ 37.

Pro učitele dosazené v úřad před vydáním tohoto zákona, platí předpisy předcházejících ustanovení tak, že se jim nepřetržitá služební doba před působností tohoto zákona dovršená započítá pro zařazení do platů hodnostních tříd, do časového postupu a do výměry všech řádných a mimořádných služebních příjmů. Při zařazení do

hodnostních tříd a stupňů služného počítá se doba ta literním učitelům škol obecných a občanských od složení zkoušky způsobilosti pro školy obecné, zvláštním učitelům náboženství od prvního ustanovení se stálým platem podle posavadních zákonů zemských, učitelkám ženských ručních prací a vedlejším učitelům z povolání tak, že se od doby, která uplynula od prvního jich ustanovení, odečtou ve skupině D 4 léta, ve skupině C 3 léta. Poslední dva odstavce § 4 vztahují se i na tyto případy. Mají-li tyto osoby podle zákonů zemských při definitivním jmenování nárok na započítání delší doby do postupu, buďtež jim léta služební započítána podle zákonů zemských.

Ustanovení čtvrtého odstavce § 5 tohoto zákona o učitelích, kteří dosáhli 60. roku věku a 35 let služby, netýká se osob, které před vydáním tohoto zákona dosáhly 60. roku věku.

Učitelům, kteří byli ustanoveni trvale pouze s vysvědčením dospělosti, budou se počítati služební léta do postupu a povýšení od doby, kdy byli prvně definitivně ustanoveni.

§ 38.

Požíval-li učitel v činné službě vyšších služebních příjmů nebo výhod, nežli které by mu podle předpisů tohoto zákona příslušely, podrží výhody ty i rozdíl mezi zákony dřívějšími a novými úhrnnými požitky jako osobní přídavek do doby, než do vyššího služného (odměny) a jinakých platů postoupí, načež se přídavek o příslušnou částku zmenší až do postupného zániku. To se však nesmí nikterak státi na újmu ostatních ustanovení tohoto zákona.

Nárok na dřívější vyšší požitky přestává, nastoupil-li učitel po vlastní žádosti na jiné místo služební, nebo byl-li odvolán z příčin služebních z místa, na němž není ustanoven trvale.

§ 39.

Učitelé, kterým se podle tohoto zákona posavadní platy zvýší, zaplatí pensijní příspěvek podle § 33 z té části, o kterou se zvýší jejich požitky započítatelné do výslužného.

Příspěvky a dávky plynoucí z tohoto nebo jiných právních důvodů, jež odváděti jest státní úřednictvo sprostěno, budou učitelstvu nahrazeny za dobu od 31. října 1918 uplynulou.

§ 40.

Učitelům, kteří byli dáni na odpočinek nebo opustili školní službu po 31. říjnu 1918, vyměří se a doplatí odpočivné (odbytné) podle §§ 26 až 29, 34 a 35 a pensijní příspěvek podle § 33 tohoto zákona.

Pozůstalým po učitelích, kteří zemřeli po 31. říjnu 1918, vyměří se zaopatřovací požitky tolikéž podle §§ 30 až 35.

T. G. Masaryk v. r.

Švehla v. r., v zastoupení min. předsedy.

Habrman v. r.